

جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر

جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر همزمان با دهه فجر انقلاب اسلامی در سال ۱۳۶۱ و به صورت سراسری پایه‌گذاری شد. در دوره دهم (سال ۱۳۷۰) سه نمایش از کشورهای سوریه، آذربایجان و تاجیکستان در این جشنواره حضور یافتند اما به شکل رسمی از سال ۱۳۷۷ و در دوره هفدهم به صورت بین‌المللی برگزار شده است. بخش‌های مختلف سی و چهارمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر عبارت‌اند از: «نسل نو»، «مرور تئاتر ایران»، «تولیدات تازه تئاتر ایران»، «تئاتر ملل»، «مسابقه تئاتر بین‌الملل»، «مسابقه تئاتر ایران»، «تئاتر خیابانی (مهمان، مسابقه تئاتر خیابانی)»، «مسابقه نمایشنامه‌نویسی»، «مسابقه و نمایشگاه عکس»، «مسابقه و نمایشگاه پوستر»، «کارگاه‌های آموزشی»، «هفته تئاتر لهستان»

دبیران جشنواره طی سال‌های ۸۴ تا ۹۴ عبارت‌اند از: حسین مسافر آستانه (۱۳۸۴)، سعید کشن فلاح (۱۳۸۵)، مجید سرسنگی (۱۳۸۶)، حسین مسافر آستانه (۱۳۸۷)، حسین پارسایی (۱۳۸۸)، محمد حیدری (۱۳۸۹)، رحمت امینی (۱۳۹۰)، سعید کشن فلاح (۱۳۹۱)، اسماعیل عالی زاد/ قادر آشنا (۱۳۹۲)، اردشیر صالح پور (۱۳۹۳)، سعید اسدی (۱۳۹۴)

برگزارکننده اصلی جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر اداره کل هنرهای نمایشی معاونت هنری وزارت فرهنگ ارشاد اسلامی است اما به‌عنوان بزرگ‌ترین جشنواره تئاتر کشور در ادوار برگزاری خود از مشارکت نهادها و ارگان‌های مختلف بهره برده است. نشانی اینترنتی جشنواره: www.fitf.theater.ir

جشنواره‌های تئاتر استان‌ها

این جشنواره با انگیزه ارزیابی تولیدات سالانه تئاتر و نیز ارتقاء سطح فرهنگی نمایش و ترویج آن در استان برگزار می‌شود. این جشنواره هر ساله با مشارکت و هماهنگی اداره کل هنرهای نمایشی و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و نیز همراهی انجمن هنرهای نمایشی استان‌ها به‌عنوان یک رویداد مهم و مستقل تقویم تئاتر استان‌ها را رقم می‌زند. دبیران این جشنواره‌ها مدیران کل فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند که با تشکیل تیم‌های داوری و انتخاب از میان آثار تولید و اجرا شده گروه‌های نمایشی در یک سال، آثاری را برای حضور در جشنواره تئاتر استان انتخاب می‌کنند. از تمامی آثار راه‌یافته به جشنواره تئاتر استانی، گروه‌های منتخب به‌عنوان آثار برگزیده استانی توسط هیئت‌داوران معرفی می‌شود.

برگزیدگان جشنواره‌های تئاتر استان‌های کشور به مرحله انتخاب جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر راه پیدا کرده و در صورت توفیق در این مرحله در بزرگ‌ترین رویداد تئاتر کشور حاضر خواهند شد. این مرحله پیشتر توسط جشنواره‌های تئاتر مناطق پشتیبانی می‌شد. در سال ۱۳۹۴ با حذف جشنواره تئاتر مناطق، انتخاب آثار برگزیده این بخش جهت حضور در جشنواره تئاتر فجر از طریق ارزیابی متمرکز نسخه تصویری این آثار توسط یک هیئت انتخاب صورت گرفت.

جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان

نخستین جشنواره سرا سری تئاتر کودک و نوجوان با عنوان «امید» از تاریخ ۲۹ شهریور تا چهارم مهرماه سال ۷۰ در شهر همدان برگزار شد. همدان تا سال ۷۸ میزبان ۹ دوره برگزاری جشنواره کودک و نوجوان بود. سال ۷۹ جشنواره کودک از همدان رخت بریست و ارگ جدید بم میزبان آن شد. دوره‌های یازدهم و دوازدهم جشنواره طی سال‌های ۸۰ و ۸۱ به ترتیب در زاهدان و گچساران برگزار شد. سال ۸۵ سیزدهمین دوره جشنواره تئاتر کودک و نوجوان به دبیری مصطفی رحمان دوست در اصفهان بر پا شد. شهر اصفهان تا هفدهمین دوره جشنواره در سال ۸۹ با دبیری مصطفی رحمان دوست میزبان جشنواره بود. از سال ۹۰ تاکنون جشنواره با میزبانی استان همدان برگزار شده است. دبیر هجدهمین، نوزدهمین و بیستمین جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان بر عهده شهرام کرمی بود. پیام دهکردی دبیر بیست و یکمین جشنواره بود و دوره بیست و دوم با دبیری شهرام کرمی برگزار شد.

بخش‌های مختلف این جشنواره عبارت‌اند از: مسابقه تئاتر کودک، مسابقه تئاتر نوجوان، مسابقه تئاتر خردسال، مسابقه تئاتر خیابانی، تئاتر بین‌الملل، مسابقه نمایشنامه‌نویسی، کارگاه‌های آموزشی اطلاع‌رسانی جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان از طریق سایت ایران تئاتر به نشانی اینترنتی www.teather.ir است.

جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران - مبارک

نخستین دوره جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران مردادماه ۱۳۶۸ و با دبیری دکتر علی منتظری در تهران برگزار شد از سال ۱۳۷۱ (دوره چهارم) این رویداد به صورت دوسالانه برگزار شد و به مرور بخش‌های مختلف از جمله کارگاه‌های آموزشی و نشست‌های تخصصی، نمایش‌های فضای باز، نمایشگاه عروسک و ... به آن افزوده شد.

دبیران ادوار پیشین این جشنواره عبارت‌اند از:

علی منتظری (۱۳۶۸ تا ۱۳۷۰)، محمدحسین صوفی (۱۳۷۱)، مهدی مسعود شاهی (۱۳۷۳)، نجفی برزگر (۱۳۷۵)، حسین سلیمی (۱۳۷۷)، مجید شریف خدایی (۱۳۷۹ و ۱۳۸۱)، خسرونشان (۱۳۸۳)، جواد ذوالفقاری (۱۳۸۵)، رحمت اله مهرابی (۱۳۸۷)، اردشیر صالح پور (۱۳۸۹ و ۱۳۹۱)، مرضیه برومند (۱۳۹۳)

در دوره پانزدهم جشنواره خانه عروسک به‌عنوان محل استقرار دبیرخانه جشنواره و مرکز فعالیت‌های آموزشی و باهمت دبیر جشنواره و هنرمندان نمایش عروسکی پا به گذاری شده و به‌صورت مستمر در حال فعالیت است. بخش‌های مختلف شانزدهمین جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران – مبارک (۱۳۹۵) عبارت‌اند از: بخش‌های صحنه‌ای (اصلی – کودک – بین‌الملل)، فضای باز (خیابانی – رویکرد نوین به نمایش‌های عروسکی سنتی) و کارگاه‌های آموزشی

اطلاع‌رسانی جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی تهران – مبارک از طریق سایت جشنواره به نشانی www.tehran mobarakfestival.com و ارتباط از طریق نشانی الکترونیکی info@tehranmobarak.com انجام می‌شود.

جشنواره بین‌المللی نمایش‌های آیینی و سنتی

جشنواره نمایش‌های آیینی و سنتی فروردین‌ماه ۱۳۶۸ و با حضور ۱۱ نمایش تخت حوضی به‌صورت سرا سری در تهران آغاز به کارکرده مسئولیت دبیری و اجرای این دوره را آقایان علی منتظری و داود فتحعلی بیگی به عهده داشتند.

از سال ۱۳۶۸ (دوره دهم) این جشنواره به‌صورت دوسالانه برگزار شده است. بخش‌های اصلی این رویداد هنری شامل: نمایش‌های صحنه‌ای (انواع گونه حتی نمایش ایرانی) نمایش‌های میدانی – نمایش‌های قهوه‌خانه‌ای نقالی، مجالس شبیه‌خوانی، سمینار بین‌المللی نمایش‌های آیینی و سنتی، نمایشگاه‌های اسناد، پوشاک و وسایل نمایش‌های آیینی و سنتی و کارگاه‌های آموزشی و نشست‌های تخصصی و سابقه نمایشنامه‌نویسی بوده است. احیای مجدد کانون نمایش‌های آیینی و سنتی در سال ۸۶، به سرپرستی داود فتحعلی بیگی _ مجالی شد برای رونق دوباره جشنواره بین‌المللی نمایش‌های آیینی و سنتی. سال ۸۶ سیزدهمین دوره این جشنواره بعد از وقفه‌ای ۶ ساله در تهران برگزار شد.

پنج دوره سمینار بین‌المللی نمایش‌های آیینی و سنتی با حضور اساتید و صاحب‌نظران حوزه‌های مختلف نمایش‌های آیینی و سنتی از کشورهای مختلف جهان نیز از سال ۱۳۸۶ برگزار و مقالات ارائه‌شده در این سمینار در کنار سایر کتب جشنواره به چاپ رسیده‌اند.

از دوره دوازدهم (۱۳۸۳) این جشنواره با حضور نمایش‌هایی از سایر کشورهای جهان به شکل بین‌المللی برگزار شده است.

آقایان علی منتظری، داود فتحعلی بیگی، محمود عزیزی، محمدحسین ناصر بخت، حسین سلیمی، مجید شریف خدایی در ادوار گذشته مسئولیت دبیری جشنواره را به عهده داشته‌اند.

اطلاع‌رسانی جشنواره بین‌المللی آیینی و سنتی از طریق سایت ایران تئاتر، به نشانی اینترنتی www.theater.ir و پست الکترونیکی آن d_jashnvareha است.

جشنواره سرا سری تئاتر رضوی

اولین جشنواره تئاتر رضوی بانام جشنواره تئاتر دینی و به‌عنوان بخشی از جشنواره فرهنگی هنری امام رضا (ع) از تاریخ ۱۲ تا ۱۷ دی‌ماه سال ۸۲ در مشهد برگزار شد. این جشنواره تا دوره ششم در سطح سرا سری و در دوره هفتم با تعریف بین‌المللی برپا شد.

این جشنواره‌ها غالباً در دهه کرامت تولد حضرت معصومه (س) تا تولد امام رضا (ع) برگزار می‌شوند. برگزارکنندگان این جشنواره بنیاد فرهنگی هنری امام رضا (ع) با مشارکت اداره کل هنرهای نمایشی و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌های میزبان است. جشنواره‌های رضوی در حوزه تئاتر عبارت‌اند از:

الف - جشنواره تئاتر رضوی (بجنورد): مختص اجرای آثار صحنه‌ای و مسابقه نمایشنامه‌نویسی با مضامین رضوی که توسط اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان شمالی و مشارکت نهادهای فوق برگزار می‌گردد. این جشنواره پس از شکل‌گیری چند سال در تهران برگزار شد و سپس میزبانی آن به استان خراسان شمالی واگذار شد.

در سال ۱۳۵۹ یازدهمین دوره جشنواره به دبیری دکتر محمود عزیزی در بجنورد برگزار خواهد شد.

ب - جشنواره کودک و نوجوان و تئاتر عروسکی رضوی (ضامن آهو) بندرعباس

این جشنواره مختص نمایش‌های کودک و نوجوان و عروسکی با مقیاس مرتبط با سیره و زندگانی امام رضا (ع) است که همه‌ساله در دهه کرامت در استان هرمزگان برگزار می‌گردد. دبیری این رویداد را غالباً مدیرکل وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی استان به عهده دارد. در سال ۱۳۵۵ دهمین دوره این جشنواره در بندرعباس برگزار خواهد شد.

ج - جشنواره آیین‌های رضوی و پرده‌خوانی - کهگیلویه و بویراحمد
این جشنواره با نگاهی پژوهش محور به دنبال احیا و ترویج سنت‌های نمایشی مرتبط یا مضامین رضوی است.
گونه‌های مختلف از جمله تعزیه - چاوش‌خوانی - منقبت‌خوانی - بخش‌خوانی و پرده‌خوانی امکان حضور در
این جشنواره را دارند.

بخش‌های مختلف این جشنواره عبارت بود از: مسابقه ایران، مسابقه تجربی، مسابقه کودک و نوجوان و
عروسکی، میهمان، خیابانی، رادیویی و تلویزیونی، رادیو تئاتر، مجالس تعزیه، آیینی، مسابقه عکس و پوستر تئاتر
دینی، پژوهش و متون نمایشی برگزیده.

دبیران جشنواره عبارت‌اند از: مجید سرسنگی (۸۵)، محمد خزاعی (سه دوره ۸۶ تا ۸۸)، حمیدرضا سو قندی
(۹۰)، حسین ثابت‌قدم وحید (شهریورماه ۹۴)

پایگاه اطلاع‌رسانی جشنواره بین‌المللی تئاتر رضوی به نشانی الکترونیکی
www.khorasanshomali.shamstoos.ir است.

جشنواره بین‌المللی تئاتر خیابانی مریوان

با برگزاری اولین یادواره تئاتر مریوان در سال ۷۳ و به دنبال آن برگزاری ۶ دوره پیاپی، سرانجام این یادواره در
سال ۸۱ با عنوان جشنواره سرا سری تئاتر خیابانی مورد تصویب اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی و انجمن نمایش
استان قرار گرفت.

سال ۸۴ این جشنواره در حالی اولین دوره کشوری خود را در مریوان سپری کرد که سابقه‌ای ۹ ساله داشت.
برگزاری دو دوره در سطح شهرستان، یک دوره استانی، شش دوره به‌عنوان جشنواره منطقه غرب کشور، جشنواره
تئاتر خیابانی را به رویدادی ریشه‌دار و تأثیرگذار تبدیل کرد. از سال ۸۴ تا ۹۴ مریوان میزبان ۱۰ دوره جشنواره
سرا سری تئاتر خیابانی بوده است. از سال ۹۱ عنوان بین‌المللی به خود گرفته و با عنوان کامل جشنواره
بین‌المللی تئاتر خیابانی مریوان برگزار می‌شود.

دبیران جشنواره عبارت‌اند از:

محمدحسن مهاجری (۱۳۸۴)، منصور ایمانی (۱۳۸۸-۱۳۸۵)، قباد میمنت آبادی (۱۳۸۹)، مجید امرایی
(۱۳۹۰)، قباد میمنت آبادی (۱۳۹۲-۱۳۹۱)، رحیم جعفری (۱۳۹۴-۱۳۹۳)

اطلاع‌رسانی جشنواره سرا سری تئاتر خیابانی مریوان از طریق سایت ایران تئاتر به نشانی اینترنتی

ir.theater.www است.

جشنواره ملی تئاتر مقاومت _ فتح خرمشهر

جشنواره ملی تئاتر مقاومت _ فتح خرمشهر برای نخستین بار، خردادماه سال ۷۷ به همت هنرمندان خرمشهر و به صورت استانی پایه گذاری شد در سال های بعد با حمایت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و پس از آن مرکز هنرهای نمایشی گستره این رویداد به «منطقه ای» و سپس «ملی» ارتقا یافت این رویداد که ویژه آثار مرتبط با مقاومت و دفاع مقدم است، هر ساله در ایام مقارن با آزادسازی خرمشهر در استان خوزستان به ویژه شهرهای خرمشهر و آبادان برگزار می گردد.

زمان برگزاری این جشنواره معمول بازه زمانی خردادماه است که از ۲۸ شهریور آغاز می شود. در دوره هایی با تأخیر دوماهه از زمان مقرر برگزار شده است.

نوزدهمین دوره این جشنواره به دبیری حسین مسافر آستانه در سال ۱۳۹۵ برگزار خواهد شد. هنرمندان و مدیرانی همچون حسین ذوالفقاری (۱۳۸۶)، محمدعلی خیری (۱۳۸۷) عباس بی خاسته (۱۳۸۸)، محمد جمال پور (۱۳۸۹)، سید لطف اله سپهر (۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳)، همایون قنوانی (۱۳۹۴) دبیری این رویداد را به عهده داشته اند.

پایگاه اطلاع رسانی جشنواره ملی تئاتر مقاومت _ فتح خرمشهر ir.theatermoghavemat.www و نشانی پست الکترونیکی آن ir.info@theatermoghavemat است.

جشنواره تئاتر خیابانی شهروند - لاهیجان

جشنواره تئاتر خیابانی شهروند لاهیجان با رویکرد توجه ویژه به مضامین شهروندی و زندگی اجتماعی پس از دو دوره برگزاری درون استانی و با حمایت مستقیم شهرداری لاهیجان - اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی گیلان و اداره کل هنرهای نمایشی به یک رویداد خیابانی در گستره سرا سری تبدیل شد این جشنواره هر ساله به دبیری شهردار لاهیجان و برنامه ریزی و اجرای انجمن هنرهای نمایشی گیلان برگزار گردد.

جشنواره های منطقه ای و سرا سری موردمحمایت اداره کل هنرهای نمایشی

جشنواره تئاتر دفاع مقدس مرصاد (کرمانشاه)، جشنواره تئاتر کردی (سقز) جشنواره تئاتر خیابانی شهروند تیریز (تبریزیم)، جشنواره نمایش های کوتاه (ارسباران)، جشنواره دفاع مقدس، جشنواره تئاتر عربی (خوزستان)، جشنواره تئاتر لاله های سرخ (اندیمشک)، جشنواره سیاهبازی

جشنواره های تئاتر سایر نهادهای فرهنگی

جشنواره سرا سری تئاتر سوره ماه (حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی)

جشنواره بین المللی تئاتر دانشگاهی ایران (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)

جشنواره تئاتر شهر (سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران)

جشنواره سراسری تئاتر مقاومت (بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس)

جشنواره بین‌المللی نمایش عروسکی دانشجویی (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)

جشنواره تئاتر خمسه (سازمان فرهنگی – هنری شهرداری تهران)

جشنواره سراسری تئاتر معلولین (سازمان بهزیستی)